

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus XCII. De Ministro, Subjecto, & necessitate Eucharistiæ, eorumque dispositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

quavis sola verba: *Hic est calix Sanguinis mei*, sint de essentia, ut habet communis cum Cajet. Jo. à S. Th. Contenson. Bonav. Suar. Scoto, contra Gonet & alios; omittere tamen subsequentia: *Novi & aeterni Testamenti*, &c. est peccatum mortale, quia forma vel redditur dubia, vel notabiliter mutatur. 3. Forma proferri debet in persona Christi non tantum recitative seu historice, referendo verba tanquam à Christo prolata, sed etiam significative & practice, volendo efficere & significare Corpus Christi, ita ut sensus sit: Hoc quod prolata forma erit præsens sub speciebus, est Corpus & Sanguis meus, ideoque tò *Hoc & Hic* non denotant panem neque species; falsum enim est, quòd panis vel accidentia sint Corpus Christi. 4. Qui loco *Hic*, vel *Hoc*, diceret *illud*, vel *istud*, vel *ecce Corpus meum*, hoc sit, vel fiat, vel significat Corpus meum, vel tò *Hic* accipiat adverbialiter, ut idem sit quod in hoc loco, aut per tò *Meum* intelligat cor-

pus, non Christi, sed suum Sacerdotis, peccat gravissime, & formam reddit nullam vel dubiam. 5. Si quis dicat, hic cibus, hæc res, hæc caro est corpus meum, hic potus, hic calix est sanguis meus, &c. vel utatur formâ descriptâ à S. Luca: *Hic est calix Novum Testamentum in Sanguine meo*; valet quidem consecratio, sed graviter peccatur contra præceptum & usum Ecclesiæ. 6. Gravem per se irreverentiam admittunt, qui in forma unum verbum bis terve repetunt, vel unam voculam diu post aliam recitant; quia inducitur novus ritus, & representatur Christus ridiculè loquens, & rubricæ jubent verba consecrationis distinctè, reverenter & secretò proferre; sæpè tamen excusat naturalis balbuties vel anxietas, quia scrupuli eos redigunt ad hanc parvam stultitiam, inquit Gobat *Cas. 3. n. 94*. An verò peccet mortaliter voluntariè sub consecratione distractus, dixi

Cas. 88. n. 18.

CASUS XCII.

De Ministro, subjecto & necessitate Eucharistiæ, eorumque dispositione,

ENIM Parochus dubitat: 1. An possit extra Missam communicare se ipsum, vel per Diaconum. 2. An tempore pestis dare hostias laicis, quibus se vel alios communicent. 3. An Parocho invito vel inscio possit Parochianis dari Communio, & quid hinc possint Religiosi. 4. An Parochus teneatur suis dare Communionem quotidie & tempore pestis, & quid si sit excommunicatus, suspensus. 5. An Eucharistia dari vel ferri possit sine sacris vestibus, sine lumi-

E 3 ne,

ne, tecto capite, equitando, currendo. 6. An dari digitis non canonicis, an hostia in cochleari, cum juscuro, in paramentis nigris, die Veneris sancto. 7. Quid si ceciderit hostia, vel effundatur calix. 8. Quid de reliquiis repertis: quid de renovando ciborio vel monstrantia. 9. Quid si communicans hostiam reponat in strophio. 10. An Eucharistia sit necessaria necessitate medii. 11. An praecepi. 12. An danda infantibus, amentibus. 13. An agro usu rationis & sensibus destituito. 14. An semifatio, vomitivo, furioso. 15. Energumeno, surdo simul & muto. 16. An quotidie, an bis eodem die. 17. An in signum innocentiae. 18. An species vini, si ager hostiam deglutire non possit, an prima ablutio. 19. Quid de viatico. 20. An dandum agro, qui eodem vel alio die sanus communicavit. 21. Quid si post viaticum peccavit mortaliter: Incidat in novum periculum, vel negligatur. 22. An dandum reo statim occidendo, ebrio. 23. An pro viatico liceat consecrare extra Missam, in fermentato, sine Altari aut sacris vestibus. 24. An viaticum dari vel accipi possit ab excommunicato, consuetudinario. 25. Quid de Communionem Paschali, an servari possit in Ecclesia Regularium. 26. Quid de peregrinis, vagis, aut eunte extra Parochiam. 27. Quid de Religiosis, eorum servis, studiosis, Sacerdotibus, puerperis. 28. An impeditus praevenire vel ex post supplere debeat. 29. An satisfiat per Communionem sacrilegam. 30. Quid de eo, qui pensurâ vel carcere à Communionem impeditur. 31. Quae requiratur dispositio anima. 32. Quae causae excusent à confessione. 33. Quid si sub Sa-

crificio recordetur mortalis. 34. Vel in confessione unius fuit oblitus, aut certum dixit ut dubium, vel habeat peccatum reservatum. 35. An obligetur statim post Missam confiteri, qui sine confessione mortalis celebravit. 36. Quid si ex meramalitia confessionem omisit. 37. Quid si peccet sub Missa, vel tunc aut ex post recordetur peccati in confessione oblitus. 38. An ob sit pollutio vel actus conjugalis. 39. Quid de jejunio naturali & variis dubiis. 40. An incipiat à primo pulsu duodecime: quid si tunc bolus adhuc sit in ore: quid si sint horologia discrepantia. 41. Quid in dubio an sis jejunus. 42. Quae sint causae à jejunio excusantes. Pro Resolutione

QUÆR. I. Quis sit dispensator Eucharistiae?

Re. 1. Ex officio est solus Sacerdos, S. Thom. q. 82. a. 3. qui non tantum alios, sed & se ipsum extra Missam, si alius non adsit, communicare potest, Cajet. Suar. Coning. Salmant. Metzg. d. 34. a. 2. quia nulla lex id prohibet, & Sacerdos sic communicat die Veneris sancta. 2. Ex delegatione Episcopi vel Presbyteri Communionem ministrare potest Diaconus, Cont. Nicen. & Carthag. IV. c. 33. Imò in extrema necessitate, quando non adest Sacerdos, qui possit & velit, tenetur sub mortali viaticum dare moribundo, Bernal. d. 45. n. 34. Ratio est, quia licet potest juvare infirmum ob præsumptam Ecclesiae & Episcopi licentiam, ergo ex charitate ad hoc tenetur. 3. In extremo periculo, v. g. 2. tempore pestis, quando non adest Sacerdos vel Diaconus, qui possit & ve-

& velit Eucharistiam ministrare, probabile est laicum secluso scandalo eam in munda charta vel vitro ad ægrum ferre, sibi aut alteri dare posse, *Lezana, Chapeau. Marchant. Castropalao punct. 18. n. 8.* quia hoc Sacramentum est utilissimum, & tali periculo obligat ex jure Divino, causatque per accidens primam gratiam. Et c. *pervenit de consec. dist. 2.* id prohibens non loquitur de casu extremæ necessitatis, atque ita olim factum esse à viris sanctis, testatur *Enseb. lib. 6. histor. c. 36.* & Maria Suarta Regina Scotiae martyrio proxima se ipsam communicavit, obinde à nemine reprehensa. Accedit, quòd Parochi ex hac sententia possint in domo pestifera deponere plures hostias, quas peste inficiendi sumant in necessitate, ut sic Parochus præservetur à periculo ad Sacramenta magis necessaria ministranda, idque non est contra sed præter praxin Ecclesiæ, quia casus rarò accidit; nihilominus ob contrariam Ecclesiæ consuetudinem id à plerisque reprobatur, *Lugo, Henao, Verjays, Mendo d. 11. q. 2.* Nec Ecclesia censetur ad hoc dare jurisdictionem.

3. 4. Ut licitè ministretur Eucharistia, requiritur jurisdictio vel ordinaria, qualem habet Pastor, Episcopus, &c. vel delegata, *Clem. dudum de sepult. Clem. religiosi de privileg.* Ideoque invito Parocho aliquem in Parochia communicans peccat mortaliter contra jus Parochi, cujus est pascere oves suas. Sufficit tamen licentia rationaliter præsumpta. Hinc si quis sub tuo Sacro in Ecclesia aliena petat

Communione, non dubites de licentia, *Gob. tr. 4. n. 385. §.* Religiosi habent privilegium in suis Ecclesiis ministrandi Communione, ita tamen ut pro Communionem Paschali quemlibet remittant ad suam Parochiam, nec possint Eucharistiam deferre ad ægros nisi ex commissione Parochi, *Suar. Dian. p. 4. t. 4. R. 14.* Si hic absens sit, aut iniquè renuat, quilibet Sacerdos potest & tenetur extremè periclitanti dare viaticum, quia tunc jurisdictionem dat Ecclesia. 6. Parochus tenetur ex justitia 4. suis etiam ex mera devotione petentibus Sacramenta ministrare etiam quotidie, si rationabiliter petant; aliquando tamen ob reverentiam Sacramenti vel nimiam Ministri occupationem Communio poterit negari, modò fiat absque offensa & scandalo: peccat Pastor, qui se morosum aut difficilem exhibendo subditos à petendo absterret, hoc enim est virtualiter negare, *Suar. La Croix p. 1. n. 134.* Ad quid teneatur Pastor aliique Sacerdotes tempore pestis vel incursus hostium, dixi *Cas. 88. q. 6.* 7. Distribuens Communione extra extremam necessitatem in excommunicatione, vel suspensione, sit irregularis, quia exercet actum sui Ordinis in censura, quod *Aversa* extendit ad ferentem processionaliter Eucharistiam, vel benedicentem.

QUÆR. II. Quid circa ritus à Ministro adhibendos tam in danda Eucharistia, quàm in corrigendis defectibus?

§. 1. Communio & Viaticum dari de-

debet reverenter in superpelliceo & stola, vel in Alba & Stola cum lumine, præmisso Confiteor & Absolutione: omittere lumen, sacras vestes, est mortale, nisi excuset necessitas, qualis est, cum vestes sunt ablatae, vel Eucharistia per partes hæreticas aut per loca aspera vel prædonibus infesta, ut habet *Agenda Colon.* edita An. 1720. p. 77. clam in pixide, vel involuta corporali est portanda, *Bonac. d. 4. q. 5. p. 2.* Omisio omnis luminis juxta *Suar.* est mortale; si verò lumen extinguatur, & citò haberi non possit, vel si æger longè distet, aut Sacerdos tempore necessitatis currat sine lumine, sine nola, non peccat, charitas est, *March. Bonac. Gob. n. 506. § 407.* 2. Sine justa causa non debet viaticum ferri recto capite, quod esse potest gravis irreverentia, nisi excuset inclementia aëris, vel alia causa; omittere Confiteor vel similes ritus leves, est tantum veniale, & cum causa nullum. 3. Juxta plures potest Eucharistia deferri in equo mansuetto, modò non sit periculum lapsus, quare congruentius erit vehi curru. Parochus lassus non potest pixidem dare portandam laico, sed tunc expediet eam ex collo suspendere.

6. Probabile est, indice & pollice chiragrâ vel aliter impeditis Eucharistiam aliis digitis dari posse; quia quamvis soli primi digiti sint inuncti, tota tamen manus censetur consecrata, ad summum veniale est aliis digitis hostiam sine causa tangere, *Gob. n. 381.* Similiter probabile est dari posse hostiam cum vino vel juscule

in cochleari sumendam, si aliter deglutiri non possit, *Præp. Escob. Dian. Salmant. t. 4. c. 9. p. 2. n. 27.* Si æger Eucharistiam sumere non possit, non licet ad eum deferre, ut saltem pro consolatione adoret vel osculetur; id enim prohibuit Pius V. teste *Lugo. in resp. mor. l. 1. dub. 11.* 5. Si multi sint communicandi, seungi possunt pollex & digitus sinistrae, modò prius lambantur & abluantur, si digitis adhæreat saliva communicantium, decentius alio linteo quam purificatorio abstergantur. 6. In paramentis nigris non debet distribui Communio; *S. Cong. 22. Jan. 1701.* 7. Quamvis Ecclesia prohibeat dare Communionem die Veneris sanctâ, tamen hanc prohibitionem non extendi ad necessitatem, qua æger sine viatico esset moriturus, meritò docent *Suar. Jordan. La Croix n. 619.* 8. Si hostia cecidit, locus notetur strophiole & abluatur, ablutio mittatur in sacrarium; si ceciderit intra vestes, vel supra pectus nudum fœminæ, non ipse Sacerdos, sed ipsa vel alia mulier in sacrificia recipiat & manus lavet. Si ceciderit in barbam vel vestem, non opus est lotionem, *Tamb. La Croix n. 494.* Si minutissima pars ceciderit, adverteute solo Sacerdote, nec sine gravi scandalo aut populi turbatione quæri & repetiri possit, potest commendari Domino DEO. Si calix effundatur, sorbeatur quantum potest; quod sorberi sequitur, linteum vel stupâ excipiat; si fuerit tabula vel lapis, locus abradatur; si mappa, pannus aut tapes, aliquoties la-

laveretur, abrasio & linteam postquam fuerint exsiccata, exurantur, & cineres mittantur in sacrarium. Idem dicendum de speciebus, quæ indigestæ per vomitum rejiciuntur: si bestia sumpsit S. Species, & non possit commodè occidi, permitti potest ut in bestia consumantur calore stomachi. Principaliora ex his ceremoniis omittere respectu calicis, est mortale, quia species imbibuntur, non item respectu hostiæ. 9. Sacerdos adhuc indutus S. vestibus potest reliquias sui Sacrificii in patena vel corporali repperas, etiam post horam, & sumptâ ablutione sumere. Imò si particulæ sivo sui, sive alterius Sacrificii commodè asservari non possint, potest eas Sacerdos sumere etiam post exutas factas vestes, *Dian. Sporer hic n. 477.* Integram tamen hostiam post ablutionem sumere non potest, quia usus Ecclesiæ solùm extenditur ad fragmenta, quæ unam tantùm Communionem constituent cum prius sumptis: si tamen una vel altera hostia ex tuo Sacrificio superesset, nec adsit Sacrarium, in quo commodè reponere possis, melius erit eam sumere, quàm irreverenter asservare, *Gob. Cas. 13. n. 10.* Si dubitetur, an hostia vel particulæ inventæ sint consecratæ, serventur post ablutionem sumendæ, *Bonac. Castropalao, Pasq. q. 316.* Si renovetur ciborium, quod singulis mensibus meritò fieri deberet, potest homo jejunus & dispositus, si opus est, 50. & plures hostias sumere; fragmenta sumat Sacerdos post sacras species, vel etiam post ablutionem, si eam jam

R. D. Jansen Pars II.

inadvertenter sumpsit, est enim una moraliter Communio, *Tamb. de Com. c. 2. n. 34.* Si renovanda est hostia in Monstrantia, binæ sunt consecrandæ, quia Sacerdos unam sumere debet de suo Sacrificio. 10. Si communicans hostiam reponat in strophium, non debet publicè argui, aut hostia coram aliis repeti; quia hoc esset eum infamare; fortè id facit ex conscientia erronea, quia recordatur peccati, aut se non esse jejunum, vel præsentir vomitum, &c. Debet tamen Sacerdos observare quis sit, quò eat, ut hostia occultè possit repeti, *Burghab. La Croix n. 504.*

QUÆR. III. Quæ sit necessitas & obligatio Eucharistiæ? 10.

1. Eucharistia non est necessaria necessitate mediæ, neque in re, neque in voto. Est communis cum *S. Thom. q. 65. a. 4.* Probatum, nam, primò non est necessaria in re suscepta, quia multi etiam adulti salvantur non susceptâ Eucharistiâ, ut si moriantur statim post Baptismum vel pœnitentiam ritè susceptam, moriuntur enim in gratia. Neque est necessaria in voto, quia ut aliquid propriè in voto sit necessarium, debet in re susceptum per se esse justificativum; aliàs impletio omnis præcepti dicitur necessaria in re vel voto; atqui Eucharistia non justificat per se, licèt quandoque per accidens, sicut & alia Sacramenta vivorum: Ergo.

2. II. Sumptio Eucharistiæ est baptizatis & adultis aliquoties per vitam necessaria necessitate præcepti Divini, *S. Thom. q. 80. a. 11.* Probatum

F ex

ex verbis Christi *Joan. 6. v. 54. Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Quæ verba propter gravis pœnæ comminationem indubiè habent vim præcepti, unde & *Trid. sess. 13. c. 2.* dicit, quòd Christus præceperit illius sumptione coli sui memoriam. Dixi: *Baptizatis & adultis;*

12. unde 1. Eucharistia dari non potest infidelibus vel catechumenis, quia Baptismus est janua reliquorum Sacramentorum, sine quo alia suscipi non possunt. *V. Cas. 88. n. 28.* 2. Parvuli usu rationis carentes (idem est de perpetuò amentibus) ad sumendam Eucharistiam non obligantur, *Trid. sess. 21. c. 4.* Et quamvis ipsis certò profit, causando augmentum gratiæ, & in primæva Ecclesia data fuerit, de facto tamen dari non debet ob contrariam Ecclesiæ consuetudinem, *D. Thom. q. 80. a. 9.* Postquam autem adepti sunt usum rationis, (quod in Germania plerumque contingit circa annum octavum vel nonum) admitti possunt & debent, modò *cognitionem & gustum hujus Sacramenti* habuerint, ut habet *Rituale Romanum.* In dubio sufficientis discretionis dari potest viaticum, idque probat *Agenda Colon. pag. 76.* Non tamen obligat, quia plena discretio est aliquid facti, quæ non præsumitur, idèoque libertas possidet contra legem. Judicare autem de sufficientia discretionis & instructionis pueri spectat ad Parochum vel

13. Confessarium. 3. Illis qui usum rationis habuerunt, nec sciuntur amississe in mortali, dandum est viaticum,

S. Thom. q. 80. a. 9. Catech. Rom. de Euch. c. 11. n. 2. & DD. communiter; præsertim si præviè petierint, & devotionem ad illud ostenderit, absitque periculum irreverentiæ. Imò *Gobat n. 135.* dicit, absolutè dari posse, quia censentur digni, & interpretativè præsumuntur petiisse. Nihilominus *Agenda Colon. pag. 78.* dicit, non convenire, ut detur ægro sensibus destituto, ita ut Sacramentum agnoscere non possit. 4. Semifatui & habentes debilem rationis usum obligantur 14. præcepto Communionis, si censentur capaces absolutionis, & absit periculum irreverentiæ, idèoque non tantum in articulo mortis & Paschate, sed juxta *Sanch. Illsung. Gobat. sup.* etiam sæpiùs per annum communicandi sunt, in his enim non est expectandus plenior rationis usus, sicut in parvulis. Dicta de semifatuis magis tenent de fatuis tempore lucidi intervalli. 5. Furioso, phrenetico, maniaco, si alligati soleant sumere cibum, etiam dari debet viaticum, quamvis blasphement, quia non sunt liberi, & censentur petiisse, dum erant sanæ mentis; si dubites, an reverenter suscipi sint, proba semel & iterum in hostia non consecrata, quam si reverenter suscipiant, da etiam consecratam. Idem faciendum est cum eo, qui est in periculo hostiam revomendi; si nihilominus S. Hostiam exspuat vel revomat, ita ut ab alio sumi non possit, non debet exuri; hoc enim foret grande sacrilegium, sed aquâ dissolvi, stupa aut linteo excipi, & stupa exsiccata comburi.

15. buri. 6. Energumenis etiam propter peccata prius commissa, obsecris post pœnitentiam sæpius dari potest communicatio, *Conc. Araus. 1. Can. 14.* quamvis dæmone impediente non possint dicere *Credo*, debet tamen abesse periculum irreverentiæ. 7. Surdo muto simul & cæco à nativitate Eucharistia dari non debet; quia non potest instrui, & habetur ut perpetuo amens: si tantum sit surdus & mutus, non autem cæcus, ita ut per nutus instrui, & hunc cibum à profano distinguere possit, debet dari communicatio, etiam sæpius pro ratione intelligentiæ, pietatis, modestiæ. *Laym. Castropalao punct. 10.* 8. Adultis ritè dispositis suadenda est frequens communicatio, an autem huic vel illi expediat communicatio quotidiana, judicabit confessarius ex speciali reverentia, devotione & profectu pœnitentis. Lege Decretum Inn. XI. de 12. Feb. 1679. quod exhibet *La Croix n. 665.* 9. Per se non licet communicare bis eodem die, *S. Thom. q. 80. a. 10. ad 4.* & colligitur ex praxi Ecclesiæ, & ex c. *sufficit de consec. dist. 1.* Dico per se, nam in Natali Domini permittitur Sacerdoti ter consecrare; & si quis sanus communicavit, & incidat in periculum mortis, potest probabiliter secundo communicare per modum viatici; item posset secundo sumi Eucharistia, si aliàs dehonoraanda esset ab infidelibus. 10. Non potest suscipi aut dari communicatio in signum innocentie, præsertim cum execratione, ut si nocens sit, statim moriatur, *S. Thom. a. 6. ad 3.*

c. ex tuarum. de purg. Can. cum dilecti de purg. vulg. quia est superstitiosa Dei tentatio, nullibi enim promisit Deus sic punire reum, & datur anfa sacrilegè sumendi Eucharistiam. Censent tamen *Suar. Castropalao. Gob. n. 458.* permitti posse, ut communicet quis in testimonium innocentie absque execratione, v. g. filia innocens suspecta de furto, si idèd pax sit reddenda, & deponenda suspicio, sed & hoc meritò dissuadendum. 11. In Ecclesia Latina non licet laico dare species vini, nequidem pro viatico, casu quo hostiam deglutire non posset, meliùs tunc datur hostia vel ejus frustellum cum modico jusculo vel vino non consecrato; si tamen deficiente Sacerdote species vini essent convertendæ in acetum, vel dehonoraanda ab hæreticis, possent sumi à laico, etiam non jejuno, quia sic magis consultitur reverentiæ Sacramenti, ita multis citatis *La Croix n. 509. & seq.* ubi cum Lugo dicit peccare mortaliter, si prima calicis ablutio, in qua mixta sunt guttæ sanguinis, detur laico, quia id est contra consuetudinem & præceptum Ecclesiæ; idèdque in die nativitatæ Dominicæ ejusmodi ablutio vel adhibenda pro aliis sacrificiis; vel guttæ purificatorio excipiendæ & exsiccaandæ sunt.

19. 12. III. Præceptum Divinum sub mortali obligat omnes usum rationis habentes ad sumendam communionem in articulo mortis per modum viatici. Est communis & certa contra paucos apud *Mendo. diss. 11. q. 1.*

colligitur ex Conc. Nicæno *Can. de iis.* & Inn. IV. c. 4. *de myst. Miss.* ubi dicit: *Necessario sumendus est Agnus, ut à vastante angelo protegamur, neque exire possimus de Agypto, nisi celebrando phase, Agnum Paschalem edimus.* Testatur etiam *Trid. sess. 13. c. 6.* hoc præceptum in multis Conciliis inveniri, & vetustissimo Ecclesiæ more observari. Pro praxi accipe

20. *seqq.* 1. Hoc præceptum non tantum obligat, quando mors ex morbo vel sententia iudicis certò instat, sed quodcumque est probabile periculum mortis, sive ex prælio vel conflictu, sive ex periculosa navigatione, itinere, puerperio, nisi ante tres vel quatuor dies, vel etiam ipso die sanus communicasset; hæc enim Communio ex praxi Ecclesiæ interpretativè habetur pro viatico, & reverà præparat ad sælicem vitæ exitum, qui est finis viatici. *Suar. Henno. Budad. Illsung. Dicast. d. 10. Metzger. d. 33. a. 1.*

21. 2. Si æger sumpto viatico peccavit mortaliter, consultum quidem est, ut præter confessionem de novo communicet, (modò non fiat eodem die, id enim prohibet Ecclesiæ) ad hoc tamen non tenetur; quia præceptum non obligat nisi ad unum eodem morbo viaticum, *Henno.* Econtra si plenè morbum vel periculum evasit, & diu post iterum reincidat, denuò tenetur ad viaticum, quia distinctum & novum periculum requirit novum viaticum.

3. Qui prævidet se in mortis periculo viaticum suscipere non posse, tenetur prævenire, quia periculum proxi-

mè prævisum moraliter imminet. Econtra qui in periculo omisit communionem, non tenetur ex post supplere, quia viaticum est alligatum periculo. *Lugo. Metzger. l. c.*

4. Judex tenetur reo permittere spatium communicandi, nisi obstat periculum fugæ vel seditionis, tunc enim prævalet bonum commune. *Fagn. Fagund.* Dari potest reo eodem die vel post horam occidendo, aut etiam ægro statim morituro, præstat sacras species consumi in corpore mortuo, quàm hominem mori sine viatico, *Dicast. d. 9. n. 341.*

5. Ebrius non est dandum viaticum, si constet ebrietatem fuisse voluntariam, de quo si dubium sit, dandum est, modò absit periculum irreverentiæ, & inebriare se non sit solitus, tunc enim præsumitur ebrietas esse involuntaria, *Gobat. La Croix n. 609.*

6. Non est licitum Sacerdoti consecrare extra Missam absque altari, vel in fermentato, aut absque S. vestibus etiam pro dando viatico, quia quamvis præceptum de viatico sit divinum, tamen non obligat, nisi quando reverenter & cum principalibus Ecclesiæ cæremoniis observari potest, ut habet communis. Valde tamen probabile est, Sacerdotem non jejunum pro consecrando viatico celebrare posse, quia Ecclesiæ id facilius permittit, ut dicam q. seq.

7. Viaticum potest & debet peti ab excommunicato etiam non tolerato, si ab alio haberi non possit, quia pia mater Ecclesiæ præsumitur in tali necessitate hoc permittere, *Verj. t. 8. n. 16.*

22.

23.

24.

25. a. 16. 8. In tali necessitate si alius non adfit, potest Sacerdos & diaconus se ipsum communicare; an autem id etiam possit laicus, dixi q. 1. 9. Viaticum nulli etiam excommunicato, publico peccatori vel consuetudinario negandum est, modò verè pœnitnerit, C. quod in te 11. de pœn. & remiss. 10. Moribundus in Paschate negligens viaticum duplex mortale committit, quia utriusque præcepti distinctus est finis viatici, ut se muniat pro fœlicis transitu ex hoc ad alteram vitam in Paschate, ut cum tota Ecclesia faciat commemorationem ultimæ Cœnæ & passionis Dominicæ.

25. R. IV. Circa Communionem Paschalem tenenda sunt seqq. 1. Hoc præceptum habetur C. omnis utriusque de pœn. & remiss. Trid. sess. 13. de Euch. c. 9. Est quoad substantiam divinum, quoad determinationem temporis ecclesiasticum, obligatq; omnes fideles usum rationis habentes intra 15. dies à dominica Palmarum ad dominicam in Albis inclusivè. Potest tamen hoc tempus non tantùm ordinarius sed & Parochus ex justa causa extendere, d. e. omnis utriusque. 2. Communio Paschalis sumi debet in Parochia propria domicilii vel quasi domicilii, qui sine licentia parochi ordinarii vel Papæ alibi, v. g. in Ecclesia Regularium communicat, non satisfacit. S. Congreg. de 31. Jan. 1682. quæ etiam prohibet, ne Regulares ipsa die Paschatis in suis Ecclesiis Communionem distribuant; si tamen aliquis ad pedem Altaris Communionem petat,

non facilè debet repelli, sed moneri, quòd per eam Communionem non satisfaciat præcepto; sic enim impletur finis prohibitionis, qui est, ut oves recognoscant suum Pastorem. Similiter non satisfacit communicando in Ecclesia Cathedrali, neque ad hoc licentiam dare potest Archipresbyter, nisi ita habeat consuetudo, Pignat. 1. 7. quia licet Ecclesia Cathedralis sit superior, tamen singuli parochi & parochiæ habent sua jura, non minùs quàm singulæ diœceses. Gobat dicit, non peccare, qui semel servat Pascha extra Parochiam, si sæpiùs per annum soleat communicare, quia tunc parochus præsumitur consentire, sed non facilè præsumi debet consensus, si parochus adiri possit, si non possit adiri, ex se cessat obligatio. 3. Peregrini & vagi possunt communicare, 26. ubi volunt, quia parochi censentur consentire, idque certum esse dicit Tamb. c. 4. n. 4. quia cum alibi non acquirant quasi domicilium, non fiunt his parochis subditi. Nec obstat, quòd Eug. IV. peregrinis concesserit quasi incolatum in locis, ubi degunt, nam hoc est in gratiam eorum, qui suo privilegio uti non tenentur. Dices: Ergo qui instante Paschate exit è Parochia, non rediturus nisi post Pascha, non tenebitur in Parochia Communionem prævenire, neque licentiam petere alibi Pascha servandi, quia hoc ipso quòd alibi existat, est peregrinus, & potest servare Pascha ubi vult, atqui hoc est absurdum, ergo. R. N. Min. Id non est absurdum saltè

- si non exeat in fraudem legis. Vid.
27. *Cas. 6. n. 15.* 4. Religiosi satisfaciunt in suis monasteriis communicando, idem famulis commensalibus mendicantium & participantium concessit Leo X. Bulla: *Dum intra. Henno 9. 2.* Gobat & La Croix dicunt, studiosos Jesuitarum & Seminaristas saltem ex conniventia parochorum & Episcoporum satisfacere posse in eorum Ecclesiis. Si verò Parochi contradicant, mittendi sunt ad parochiam, in qua habent quasi domicilium. 5. Sacerdotes sæculares ex consuetudine satisfaciunt ubique celebrando; si tamen communicent ut laici, tenentur communicare in parochia ut laici. 6. Puerperæ necdum introductæ in ecclesiam debent communicare domi, vel cum consensu Parochi differre Communionem post Pascha. 7. Ecclesia præcipit Communionem *intra annum, idque circa festum Pasche.* Unde præceptum est virtualiter duplex, unum communicandi in Paschate, & aliud non differendi ultra annum Communionem, ita tamen ut qui communicat in Paschate, satisfaciat utrique præcepto: qui prævidet se non posse in parochia communicare ultimâ hebdomade, debet prævenire in prima, quia tunc currit tempus præcepti: qui prævidet se non posse toto tempore Paschali, adhuc debet prævenire, si existat in Parochia, quia Communionem non est annexa tempori Paschali, sicut obligatio orandi Horas est annexa diei, ut volunt *Steph. Henno, Dian.* Sed tempus Paschale statuitur
- 28.

ad urgendam, non ad terminandam obligationem, ut patet ex verbis præcepti: *Intra annum, idque circa festum Pasche.* Et probatur à pari; nam si voveas jejunare, aut debeas solvere mutuum *intra annum, idque circa Pascha,* si non possis jejunare vel solvere in Paschate, debes proximior tempore. Ergo similiter si neglexisti communicare in Paschate, teneris supplere ex post; idque certum est si toto anno non communicasti, quia præceptum est virtualiter duplex, & nequidem satisfacisti quoad tempus annum, *Carden. Metzger, Plat. a. n. 430.* 8. Non satisfieri præcepto per Communionem sacrilegam certum est ex Proposit. 25. damnata ab Innoc. XI. *Præcepto Communionis annuæ satisfi per sacrilegam Domini manducationem.* Idque verum est, etsi Communionem sit tantum materialiter sacrilega; nam quamvis tunc communicans non peccaverit, tamen etiam fructum Communionis non percepit, quod præcipue intendit Christus & Ecclesia; & licet finis legis plerumque non cadat sub præcepto, ut habet commune axioma, cadere tamen potest, si à legislatore præcipiatur, & fiat materia legis, quod tunc fit, quando in ipso præcepto indicatur finis legis, uti hîc, ubi Sacramentum hoc dicitur esse cibus & vita animæ, qualis non est, si sit absque fructu, *Plat. n. 438.* 9. An censurâ, carcere, vel aliter à Communionem Paschali impeditur teneatur procurare absolutionem vel liberationem, dixi *Cas. 6. n. 18.*

QUÆR. IV. Quid circa dispositio-

31.

sitionem requisitam ex parte animæ?

32. *Re.* Seqq. 1. Tam in consecrante, quam communicante requiritur status gratiæ, & si in mortali sit, requiritur sub mortali prævia confessio; nec sufficit conteri, nisi urgeat necessitas celebrandi vel communicandi, & non sit copia Confessarii, *Trid. sess. 13. c. 7.* Quod fundatur in Apostolo, dicente: *Probet autem se ipsum homo, &c.* An autem hoc præceptum sit Divinum, ut habet communior, vel Ecclesiasticum, parum refert ad praxin. 2. Ut præceptum confessionis non obliget, duo requiruntur, nempe ut desit copia Confessarii, & quòd sit necessitas communicandi vel celebrandi; sufficit autem Confessarius quilibet approbatus, etsi non ad sit tuus ordinarius, vel quem tu velles; si tamen attentâ viâ distantia, auræ inclementiâ, itineris difficultate, temporis brevitate, corporis debilitate, Confessarius absque gravi incommodo adiri non possit, habetur pro absente, *Vasq. Bonac. Spor. Castropalao punct. 12. n. 6.* Urgens autem necessitas tunc est, quandocumque Missa vel Communio absque gravi scandalo, ignominia, offensa & dictis populi in Sacerdote omitti non potest, *Scot. Vasq. d. 108. c. 1.* Ut si Pastor ex officio debeat dicere Missam die Dominico vel festo, aut stante funere, vel pro benedicendis nuptiis: item probabiliter excusat necessitas dandi viatici, *Valent. Coning, Suar. d. 66. sect. 4.* quia sicut Sacerdos non habens Confessarium posset præmissâ contritione sibi

consecrare viaticum, sic & alteri. Probabilius tamen non sufficit obligatio communionis annuæ, vel si Sacerdos vel alius non possit audire Missam, nisi celebret, quia hæc præcepta non obligant, si non possint impleri convenienter juri Divino. Si quis ab aliis rogetur, ut legat, & sine suspicionem peccati vel scandalo negare non possit, deberet legere. *Scotus in 4. d. 9. Gobat. n. 156.* Deinde non excusat onus Capellaniæ, vori, oblatio stipendii, aut paupertas Sacerdotis, nisi valdè gravis, quæ aliter sublevari non possit. 3. Si Sacerdos sub sacrificio recorderetur mortalis ante consecrationem, juxta *Steph. à S. Paulo Nav. Dian.* tenetur advocare Confessarium vel à sacrificio cessare, *Suar. sup.* quod verum est, si Confessarius sine nota infamiæ, vel suspicionem gravis peccati advocari possit, ut in Missa solenni sub cantu vel concione; secus sufficiet elicere contritionem, quæ semper elicenda est in casu, quo in mortali constitutus confiteri non potest; si sub Sacro conteri non possis ob turbationem, quod vix contingere potest, vel recorderis te non esse jejunum, non simula deliquium, quia id facile adverteretur, neque fictè consecra, quia facis alios adorare merum panem, quod foret idololatria, sed elice quantum potes dolorem, & perge in nomine Domini. Idem tenet de laïco, qui in scamno communicantium recordatus mortalis absque infamia recedere non potest. *Nav. Lug. n. 12.* 4. Si confessus es, sed inculpabiliter oblitus unius mortalis, teneris illud præviè

con-

confiteri, aliàs celebras vel communicas conscius peccati mortalis non confessi, quod est contra præceptum, *Trid. Suar. Lug. Castropalao p. 12. n. 4.* oppositam *Moya* vocat improbabilem. Similiter si confessus es peccatum ut dubium, & postea cognoscas esse certum, probabiliter non teneris illud ante Communionem confiteri ut certum, quia ab illo directè es absolutus, V. *Cas. 97. n. 27.* ubi plura dicam de peccatis positivè vel negativè dubiis. 5. Si habeas peccatum confessario præsentis reservatum, juxta *Tolet. l. 6. c. 11.* potes in necessitate contritus celebrare. Sed communior cum *Coning, Castropalao l. c. Lugo f. 5.* docet, teneri confiteri saltem non reservata, ut sic indirectè absolvaris etiam à reservato. 6. Si non possis confiteri, nec commodè Sacrum omittere, ede vel bibe aliquid coram aliis, quasi inadvertenter, & excusa te ob defectum jejunii. 7. *Trid. sess. 13. c. 6. 7.* sic habet: *Quòd si necessitate urgente Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur; quòd autem hæc verba non contineant nudum consilium, sed præceptum, certum est ex Prop. 38. ab Alex. VII. damnata: Mandatum Tridentini factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali confitendi quamprimum, est consilium, non præceptum; ideoque obligantur sic sacrificantes quamprimum confiteri, hoc est tertio saltem die post istam Missam, modò confessarium habeant, ut declaravit S. Congreg. idque sub mortali, quia materia est*

gravis & multum conducens ad reverentiam Sacramenti. Hoc præcepto non obligantur laici, neque Sacerdos in mortali communicans, quia *Trid.* solùm loquitur de Sacerdote sacrificante. 8. Sacerdos, qui habet confessarium, & tamen sine confessione in mortali sacrificat, juxta plures apud *Moya, La Croix, &c.* probabiliter non tenetur præcepto statim confitendi, quia *Trid.* tantùm loquitur de eo, qui necessitate urgente celebrat in mortali, & odiosa non sunt extendenda; at probabilius est oppositum; quia *Trid.* non supposuit tantam fore malitiam Sacerdotis, quæ si adsit, intentio *Trid.* videtur esse, ut saltem statim post Missam confiteatur. 9. Si quis in confessione oblitus est mortalis, cujus ante consecrationem recordatur, non tenetur elicere dolorem, quia peccatum jam indirectè remissum est per confessionem aliorum, tenetur tamen talis præcepto statim confitendi, quia reverà celebravit conscius peccati mortalis non confessi, idem est de eo, qui sub Missa mortaliter peccat, *Lug. n. 151. cont. Suar.* Econtra si quis primò post Missam recordetur peccati, valdè probabile est eum non teneri confiteri, quia non celebravit memor peccati. 10. Ut quis dignè celebret vel communicet, accipiatque effectum primacium Eucharistiæ, scilicet augmentum gratiæ & charitatis, non requiritur, ut penitentia à Confessario imposita jam sit impleta, neque requiritur devotio actualis aut immunitas ab
omni

omni peccato veniali etiam actuali, *S. Thom. q. 79. a. 8. Soto, Vasq. Suar. d. 63. f. 3.* Ratio est, quia peccatum veniale neque gratiæ, neque ejus augmento repugnat; impedit tamen effectum secundarium, scilicet suavitatem & fervorem charitatis, & multa auxilia actualia, idedque devotio actualis præsertim per actus fidei, spei &c. est longè utilissima, semperque meritò adhibenda cum retractatione saltem virtuali omnium venialium. 11. An liceat petere Communionem à ministro indigno, dixi *Cas. 88. q. 7.* An liceat dare indigno, *ibid. q. 9.*

QUÆR. V. Quid circa dispositionem corporis?

38. R. I. Nulla macula corporis per se impedit Communionem; neque pollutio involuntaria vel etiam voluntaria per poenitentiam expiata; si tamen post se relinquat malignos effectus turpis commotionis, imaginationis, turbationis, torporis &c. consultum erit à Communionem abstinere, nisi urgeat communicandi aut sacrificandi præceptum vel necessitas; idem dicendum de opere conjugali, præsertim ex mera voluptate exercito. *S. Thom. a. 7. & communis DD.*

39. R. II. Præcipua corporis dispositio hic requisita est jejunium naturale præceptum à Conc. Carthag. III. Tolet. VII. can. 1. consistitque in abstinencia ab omni prorsus cibo & potu, ita ut nihil convertibile in substantiam hominis, ab extrinseco demissum sit in stomachum actione comestiva vel potativa. Unde

R. D. Jansen *Part II.*

Infer. 1. Hoc jejunium frangi per rem minimam, non enim hic datur parvitas materiæ. Ratio est, quia non prohibetur cibus & potus, sed prohibetur Communionem post cibum & potum, quæ semper est quid grave; sic enim habet d. Conc. *Nullus post cibum vel potum quemlibet minimum Missas faciat.* 2. Si quis lavans os, casu deglutiat stillam aquæ vel vini, juxta rubricas non frangit jejunium, quia non sumitur per modum cibi, sed salivæ, cui inseparabiliter est annexa, idedque plures apud *Averf. q. 8. f. 8. §. 5.* non improbabiler dicunt, non frangi, etiamsi advertenter trajiciatur. 3. Res non convertibiles in substantiam hominis, ut capilli, fragmenta metalli, plumbi, vitri, fila serica, lana, lignum durum, &c. non obsunt huic jejunio. Econtra obsunt convertibilia, ut filum è lino paleæ, charta, corium, carbones, cera, creta, terra, pulveres ex ossibus vel lapidibus &c. quia experientia constat hæc per stomachum alterari. 4. Ut quid solvat jejunium, debet sumi ab extrinseco, ut si sanguis sugatur ex digito, & deglutitur, non verò si sanguis, saliva vel humor defluat è cerebro, vel ex pustula in ore rupta, neque reliquiæ ciborum hærentes intra dentes, etsi meliùs exspuantur, si tamen studio glutiantur, probabiliter jejunium non solvunt, nisi essent notabiles, *Suar. Sporer, La Croix n. 567.* quia glutiantur per modum salivæ, & non veniunt jam ab extrinseco, sed sunt pars cænæ præcedentis.

G Aliud

Aliud est de eo, qui vespere saccarum, glycirrhizum &c. ori imponit, paulatim liquandum & deglutendum; quia communi iudicio censetur continuata comestio, idèdque si post duodecimam noctis aliquid deglutatur, solvit jejunium. *Vasq. Coning, Suar. sup.* quod etiam verum est, si potus tibi per vim infundatur, quia adhuc eum trajicis actione vitali & potativâ; secus si violenter per fistulam infunderetur, *Gob. n. 264. 5.* Debet quid sumi actione comestivâ, qualis non est, si per modum respirationis, vel aëris trajiciantur muscæ, vapores cibi, pulvis vel fumus tabaci, quod ultimum tamen multis videtur esse contra reverentiam, & juxta *Lezan.* frangit jejunium, maximè si tabacum masticetur & succus defluat, quamvis & tunc excusent *Lug. Sporer n. 467.* Faciliùs excusarem eos, qui tempore contagionis aroma præservans ore circumferunt, etiamsi fortè quid minimum salivæ mixtum præter intentionem defluat; si enim dum os lavatur, stilla casu defluens jejunio non obstat, cur obstat stilla aromatis? Et certò magis hîc de pio Matris Ecclesiæ consensu præsumi potest, quàm in casu priore. 6. Jejunium hoc incipit per se à duodecima noctis, & probabiliùs à primo pulsu, quia tunc volvitur rota index temporis, si audito primo pulsu adhuc habeas cibos in ore, juxta *Gob. Sporer n. 472.* potes deglutire, tum quia sunt pars cœnæ præteritæ, sicut caro hærens intra dentes, quæ propterea post

duodecimam deglutiri potest, tum quia bolus in ore consistens jam non sumitur ab extrinseco, nec videtur Ecclesia ad inurbanitatem exspuendi velle obligare. Hæc sententia est in praxi tuta etiam ex hoc, quòd probabile est per ultimum pulsum prius finiri horam Ecclesiasticam; probabiliùs tamen est, quòd audito primo pulsu bolus debeat exspui, sicut exspui debet saccarum ante duodecimam ori impositum, ut pro certo habeant omnes, aliàs non manebit jejunus. Si in urbe plura sint horologia communiter benè directæ, potes sequi quod voles, quia quodlibet habet se ut doctor probabilis. Non tamen licet sequi simul duo contraria cum certa violatione alicujus legis, ut probavi *Cas. 3. n. 21. Si dicas:* Duo horologia discrepantia habent se sicut duo testes, qui de eodem facto testantur opposita: atqui testimonia opposita in quæstione facti non gignunt probabilitatem, sed purum dubium, adeoque tali tempore intermedio debet se homo gerere quasi nullum esset horologium. Ita *Oviedo. 31.* Quando uterque testis oppositus dicit rem à se visam, non gignunt probabilitatem, sed testimonium unius elidit alterius, & certum est unum loqui falsum, ut si unus dicat se Petrum horâ primâ vidisse domi, alter dicat se eum vidisse in foro. Aliud est si dicta testium non sint directè opposita, aut uterque testetur aliquid esse probabile uti hîc. 7. In dubio an aliquid sumperis, habes jus communicandi, *Herinx, Bardi, Dicast. Bosco,*

Bosco, Bernal d. 43. n. 12. Spor. n. 424. La Croix n. 576. Viva. op. 2. q. 4. ault.
 Ratio est, quia ante illud dubium certus eras te nihil sumpsisse, ideoque habebas certum jus communicandi, quo privari non debes per superveniens dubium de comestione, sicut non debes privari agro possessio ob superveniens dubium de proprietate; nam libertas hic possidet, & melior est conditio possidentis etiam extra materiam iustitiæ, ut probavi *Cas. 2. n. 5.* Deinde comestio est quid facti, quod in dubio non præsumitur, sicut in dubio non præsumitur ætas sufficiens ad Ordines. Si verò certus es te aliquid sumpsisse, sed dubitas an post duodecimam noctis, non licet communicare, quia sumptio est in possessione, & praxis Ecclesiæ, quæ est optima legum interpretis, est contraria; & certè quis dicit te habere jus communicandi, si evigilans nocte bibas nescius quâ horâ? Si tamen habeas rationem probabilem, quòd sumptio sit facta ante duodecimam, adhuc licebit communicare, juxta dicta *Cas. 3. n. 11.*
Dices: In dubio an quid sumpseris, lex est in possessione; quia certum est quòd volens communicare obligetur jejunare; ergo tuum est probare quòd sis jejunus. 2. In dubio an satisfeceris voto vel debito, debes probare te satisfecisse; ergo & hic debes probare te esse jejunum. 3. In dubio an habeas ætatem requisitam ad Ordines, debes ab iis abstinere, ut habet communis; ergo & in dubio an sis jejunus, abstinere à Com-

munionem. *32. ad 1. N. Ass.* Jejunium est qualitas negativa consistens in non sumptione ullius cibi; qualitas autem negativa non est semper necessario probanda, ut patet in legato dando virgini *honestæ & consanguineæ*, ubi probanda est consanguinitas utpotè conditio positiva, non verò honestas seu carentia delicti, sed hæc præsumitur, usque dum probetur contrarium. *Ad 2. N. C.* Nam votum & debitum est certum, ut suppono, solutio autem incerta, ideoque lex solvendi est in certa possessione. Econtra in dubio, an quid sumpserim, ipsum jejunium & per consequens jus communicandi est in possessione; ante dubium enim de facta comestione certus eram de jejunio, quæ certitudo per dubiam comestionem non eliditur. *Ad 3. N. C.* Ætas est qualitas positiva, quæ probari debet, non verò jejunium.

QUÆR. VI. Quæ sint causæ à jejunio excusantes?

32. Sunt præcipuè duæ: Integritas 42. Sacrificii & necessitas. *Ratione integritatis excusatur 1.* Sacerdos, qui post unius vel utriusque speciei consecrationem recordatur se non esse jejunum, ideoque tunc debet pergere & complere Sacrificium. Si advertat ante consecrationem, & celebret in loco publico, similiter poterit pergere, si in loco privato, ubi sine scandalo & ignominia recedere potest. *D. Thom. q. 83. a. 6. ad 3.* consultit Missam abrumpere, idem dicendum de communicaturo, si in scamno communicantium recorde-

tur se non esse jejunum. 2. Si Sacerdos post consecrationem deficiat, debet alius Sacerdos etiam non jejunus in defectu alterius Sacrificium complere, *Laym. hic c. 6. n. 22.* 3. Si in sumptione advertas loco vini aquam fuisse affusam, non licet aquam, quam in ore habes, exspuere, ne simul exspuas particulam hostiæ consecratæ, sed oportet eam deglutire, & reliquæ adhuc in calice existenti tantum vini affundere, ut certò sufficiat, & factâ oblatione de novo consecrare. Qualiter liceat sumere reliquias sui vel alterius Sacrificii post ablationem, dixi sup. n. 8. Item n. 18. dixi, licere laico etiam non jejunato in defectu Sacerdotis sumere hostiam vel S. Sanguinem aliàs per incurrentes hæreticos dehonorandum. *Ratione necessitatis excusatur*
 1. Parochus, si die Dominico aut festo, vel stante funere, aut in benedictione nuptiarum &c. Sacrum omittere non possit sine obmurmuratione populi, sine disteriis & suspicionibus in Sacerdotes, &c. tunc poterit celebrare, sive sit cum, sive sine sua culpa non jejunus, aut etiam jam Sacrum oculo legerit, *Suar. Sennyei q. 516. Tanner. d. 5. q. 8. n. 41.* quia tunc lex de vitando scandalo prævalet legi Ecclesiæ de jejunio.

2. Agroto non valenti sine amissione virium jejunare, indies dari potest Communio, etiam vesperi, nec tenetur Sacerdos mediâ nocte surgere, ut infirmum inveniat jejunum, *Castropalao, Laym. Lugo d. 15. Gobat t. 4. n. 317.* Ratio est benignitas Ecclesiæ, & Sacramenti utilitas. 3. Si desit hostia pro viatico morituri, non licet Sacerdoti non jejunato consecrare, ut habet communis cum *Lug. Dicast. Herinx, Henao d. 14.* quia consuetudo optima legum interpretes id non permittit, sicut tunc non permittit consecrare in fermentato vel sine altari. Nihilominus oppositum etiam est probabile, *Tamb. c. 2. §. 8. Barb. de pot. Paroch. c. 20. n. 4.* Quia alia præcepta Ecclesiastica in tali casu cessant per epekeiam, ut præceptum non celebrandi sine prævia confessione, sine ministris, non qualibet hora, non bis eodem die, non absolvendi à reservatis: ergo & hic cessabit præceptum jejunii. Deinde æger non jejunus licet sumit viaticum, ut omnes fatentur: ergo & Sacerdos non jejunus licet conficit, sicut conficere potest non jejunus pro se post horam accidendo, neque satis constat contrariam consuetudinem hic esse præceptivam.

